

sirasti draugų, jie dažniau maištauja, dalyvauja patyčiose, užsiima vandalizmu, dažniau nei kiti paaugliai vartoja narkotikus ir alkoholį, gali žiauriai elgtis su gyvūnais. Neteiskite vaikų. Ramiai su jais pasikalbėkite, padėkite jiems įvardinti savo jausmus. Užtikrinkite, kad tai, kas vyko namuose, jokių būdu nėra jų kaltė.

Itaka vaiko sveikatai. Smurtinėje aplinkoje augantys vaikai dažniau serga, skundžiasi galvos, skrandžio, kitais psichosomatiniais skausmais, pykinimu.

PRISIMINKIME:

- ❖ ***Smurtu nelaukiami veiksmai, kuriais prieš vaiką panaudojama fizinė jėga ir vaikui sukeliamas fizinis ar psichinis skausmas, kai šiais veiksmais siekiama išvengti didesnio pavojaus vaiko saugumui, sveikatai ar gyvybei ir to negalima pasiekti kitomis priemonėmis.***
- ❖ ***Net ir nuoširdžiai siekiant, kad vaikas mokytųsi iš savo klaidų, tyčiojimas, grasinimai, gąsdinimas ar atstūmimas yra žalingi veiksmai ir jam nepadeda. Net savo vaikams gero linkintys ir mylintys tėvai kartais neįvertina savo elgesio pasekmių ir vadovaujasi mąstymu - „kaip mane auklėjo, taip ir aš auklėsiu“. Tardami griežtesnę žodį turime pagalvoti ne tik apie tai, ko norime pasiekti šią akimirką, bet ir apie tai, kokį vaiką siekiame išugdyti, kokio tarpusavio bendravimo norėsime su juo ateityje.***
- ❖ ***Iškilius klausimams ar sunkumams auklėjant vaikus, galite kreiptis pagalbos į „Tėvų liniją“ adresu <https://www.tevulinija.lt/> arba telefonu 8800 900 12.***

Padėkime vaikams užaugti be smurto ir prievartos – jie mūsų ir šalies ateitis.

*Informaciją parengė Pasvalio „Riešuto“ mokyklos
vyr. socialinė pedagogė Ramūnė Kurmilavičienė*

REKOMENDACIJOS TĖVAMS (GLOBĖJAMS)

„Smurtas artimoje aplinkoje.

Ką turime žinoti?“

Viena iš priežasčių, kodėl vaikai jaučiasi nelaimingi - netinkamas bendravimas šeimoje. Labiausiai vaikus žeidžia smurtiniai santykiai artimoje aplinkoje, kadangi su artimaisiais mes esame susieti prigimtiniais meilės, pagarbos, supratimo ir prierašumo ryšiais.

Smurtas artimoje aplinkoje gali būti:

❖ **Fizinis** – kai artimam žmogui (vaikui arba suaugusiajam), sukeliamas skausmas / fizinė žala (mušama, stumdoma ar kitaip žalojama);

❖ **Emocinis (psichologinis)** – kai žeidžiama žodžiais: grasinimais, patyčiomis, prasivardžiavimais, žeminančia kritika, žvilgsniu ar mimika rodoma nepagarba ir pan.;

❖ **Nepriežiūra** - kai nepasirūpinama vaiko pagrindiniais poreikiais: maistu, apranga, saugumu arba tėvų (globėjų) atsisakymas suteikti vaikui reikalingas medicininės, socialinės ar psichologinės paslaugas;

❖ **Seksualinis** - kai artimas žmogus įvairiais būdais siekia intymaus pasitenkinimo su savo vaikais ar artimaisiais suaugusiais prieš jų valią.

Fizinis smurtas sukelia skausmą, todėl atpažįstamas lengviau. Kitokį smurtą, ypač **emocinį (psichologinį)**, atpažinti yra sudėtinga ir kartais artimieji suaugusieji net nežino, kad smurtauja prieš vaikus, tačiau tai – ne mažesnė grėsmė vaikui!

Tėvų tarpusavio konfliktai. Konfliktuojantys tėvai dažnai būna suirzę, pikti ir kartais savo pyktį išlieja ant vaikų taip juos žalodami. Vaikas gali imti galvoti, kad pats išprovokavo konfliktą, ir taip išsiugdyti nepilnavertiškumo kompleksą. Iškilusius konfliktus šeimoje tėvai turi spręsti ramiai ir pagarbiai, į juos neįtraukdami vaiko.

Tėvų (ar vieno iš jų) nesaikingai vartojamas alkoholis. Nuo įvairių priklausomybių kenčiantiems tėvams sunku rūpintis vaiku. Atžala tarsi atsiduria antroje vietoje. Tokiu atveju vaikas gali jaustis nemylimas ir skriaudžiamas, atsiriboti nuo tėvų.

Tėvų išgyventa stresinė situacija. Kai suaugusiuosius spaudžia problemos, nuotaika bloga ir erzina viskas, pyktis kartais išliejamas ant vaiko, jį aprėkiant ar ignoruojant. Svarbu suvokti, kad vaikai dėl stresinės situacijos nėra kalti ir neturėtų dėl to kentėti.

Tėvų patirtas psichologinis ar fizinis smurtas vaikystėje. Žmonėms, patyrusiems smurtą vaikystėje, jis gali tapti tarsi gyvenimo norma. Pasitaiko, kad tėvai, vaikystėje išgyvenę smurtą, vėliau patys ima tapatintis su agresoriaus vaidmeniu ir mato tai kaip geriausią problemos sprendimą.

Tėvų psichologinės problemos. Tėvams, turintiems psichologinių problemų, sunkiau pasirūpinti vaiku ir skirti tiek dėmesio, kiek jis reikalauja. Depresija sergantis žmogus gali pasidaryti tiesiog abejingas vaiko problemoms arba net imti pavydėti vaikui jo geros nuotaikos, perkelti jam savo problemas. Svarbiausia - pripažinti, kad problemų esama, ir kuo greičiau jas imti spręsti su specialistų pagalba. Psichinės sveikatos problemos jokių būdu nėra kliūtis auginti vaikus, tačiau būtina į tai žiūrėti rimtai ir neignoruoti problemos.

Manipuliacijos vaikais. Kartais pasitaiko situacijų, kai tėvai to neįsąmoningai, negaudami savalaikės pagalbos, negebėdami susitvarkyti su savo skausmu ir pykčiu, savotiškai permeta sunkų situacijos sprendimą ant vaiko pečių. Tuomet jis gali būti nuteikinėjamas prieš vieną iš tėvų, primetami tam tikri vaidmenys, pvz.: „vaikas – šnipas“ (atžala eina pas tėtį, gyvenantį atskirai nuo šeimos, o grįžęs sulaukia mamos klausimų apie tėvo asmeninį gyvenimą ir atvirkščiai) arba „vaikas – žinutės nešėjas“ (tėvai vienas su kitu nesikalba, tad pasitelkiamas vaikas).

Smurto artimoje aplinkoje pasekmės

Psichologinės: palikimo baimė, perdėtas nerimas, liūdesys, kaltės jausmas, negebėjimas rodyti empatijos, ateities baimė. Vaikai nebemato pasaulio kaip saugios ir prieš juos nenusiteikusios aplinkos.

Itaka vaiko raidai. Vaiko vystymuisi įtaką daro jo patirtys. Tokia patirtis turi įtaką asmenybės formavimuisi: agresyvumas, žema savivertė, polinkis į depresiją, frustracijos priimančias sprendimus.

Itaka vaiko elgesiui vaikai gali būti neįprastai ramūs arba turėti nesuvaldomus pykčio priepuolius, šlapintis lovoje, agresyviai elgtis su draugais žaidžiant (gnybti, kandžioti, tempti). Vaikai, užaugę smurtinėje aplinkoje, dažniau elgiasi nepaklusniai, jiems sunkiau sekasi mokytis, su-